

Спеціалізованій вченій раді ДФ 26.055.051
Державного торговельно-економічного
університету
02156, м. Київ, вул. Кіото, 19

РЕЦЕНЗІЯ

**на дисертаційну роботу Лой Анни Володимирівни
на тему «Розвиток економічного потенціалу підприємства торгівлі»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 051 – Економіка,
доктора економічних наук, доцента Зубко Тетяни Леонідівни**

Актуальність теми та загальна характеристика роботи.

Актуальність дослідження, присвяченого розвитку економічного потенціалу підприємств торгівлі, у сучасному світі надзвичайно важлива. Глобалізація ринку, стрімкий технологічний розвиток, посилення конкуренції та зміна споживчих уподобань – це лише деякі з факторів, які мають значний вплив на функціонування та конкурентоспроможність підприємств торгівлі. Ці фактори створюють надзвичайно складні умови для управління підприємствами торгівлі та вимагають постійного оновлення підходів і стратегій.

Актуальність роботи визначається необхідністю переосмислення теоретичних і практичних засад процесу розвитку економічного потенціалу підприємства торгівлі, що обумовлено необхідністю адаптації підприємств до сучасного швидкозмінного бізнес-середовища.

Мета та завдання дисертаційної роботи. Дисертаційна робота Лой А.В. присвячена поглибленню теоретичних засад, методичних підходів до оцінки економічного потенціалу та розробленню практичних рекомендацій щодо розвитку економічного потенціалу підприємств торгівлі. Здобувачем в

дисертаційному дослідженні було вирішено низку завдань: визначено сутність економічного потенціалу підприємства та охарактеризовано його основні складові, описано основні методичні засади управління та оцінювання економічного потенціалу підприємств; охарактеризовано систему показників ефективності управління розвитком економічного потенціалу підприємства; дана характеристика динаміки рівня та складових економічного потенціалу підприємств торгівлі України; систематизовано фактори розвитку економічного потенціалу на підприємствах торгівлі; проведена діагностика системи управління економічним потенціалом на підприємствах торгівлі України; сформовано ключові економічні компетентності підприємства торгівлі в процесі розвитку економічного потенціалу; визначено прогностичні індикатори розвитку економічного потенціалу підприємства торгівлі; ідентифіковано ризики в процесі формування економічного потенціалу підприємства торгівлі.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у в розробці теоретико-методологічних і науково-практичних засад вирішення проблем розвитку економічного потенціалу підприємства торгівлі.

Удосконалено зміст поняття «економічний потенціал підприємства», систематизацію видових характеристик економічного потенціалу, методичні підходи до етапізації оцінки економічного потенціалу підприємства, методичний підхід до оцінювання економічного потенціалу підприємства торгівлі шляхом систематизації показників оцінки за його складовими, підхід до визначення економічних компетентностей підприємства торгівлі в процесі розвитку економічного потенціалу, методичний підхід до прогнозування розвитку економічного потенціалу підприємства торгівлі.

Подальшого розвитку набули систематизація засад класифікації економічного потенціалу підприємства торгівлі та структуризація факторів розвитку економічного потенціалу підприємства торгівлі.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробленні та впровадженні методичних підходів до оцінювання та прогнозування

економічного потенціалу, оцінки ризиків та індикаторів розвитку. Практична цінність дисертаційного дослідження підтверджена довідками про впровадження в практичну діяльність підприємств, зокрема, ФГ «Сенів Василь Онуфрійович» (довідка №2 від 31.12.2021), ФОП Щетінін Микита Олексійович (довідка №1 від 03.07.2023), ТОВ «Фільмекспро» (довідка від 13.09.2023), ТОВ «Сінема-Про» (довідка від 13.09.2023).

Аналіз змісту дисертації. У вступі визначено актуальність теми, мету та завдання дослідження, зв'язок роботи за науковими планами, темами, наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, апробація, обсяг і структура роботи.

У першому розділі (с. 25-90) було проведено аналіз підходів до розуміння сутності економічного потенціалу підприємства, його структуризації та класифікацій. Автор запропонувала власну інтерпретацію структури економічного потенціалу підприємства торгівлі та охарактеризувала основні її складові. Також було проведено аналіз принципів та компонентів оцінки економічного потенціалу, здійснено порівняльний аналіз методів та підходів до його оцінки. Удосконалено процес етапізації оцінки та систематизовано показники оцінки окремих економічного потенціалу підприємства.

Другий розділ (с. 91-138) присвячено дослідженню стану, тенденцій та напрямків розвитку економічного потенціалу підприємств торгівлі в Україні з урахуванням їх поділу на малі, середні та великі підприємства торгівлі, визначено рівень розвитку окремих складових економічного потенціалу для різних типів підприємств торгівлі. Також запропоновано класифікацію факторів впливу та середовище взаємодії факторів економічного потенціалу підприємства торгівлі.

У третьому розділі (с. 139-182) розкрито сутність і складові економічних компетентностей підприємств у процесі розвитку економічного потенціалу. Сформовано методологічні основи оцінки економічного потенціалу підприємства залежно від рівня розвитку економічних компетентностей та здійснено групування результатів оцінки. Систематизовано основні

індикатори розвитку для кожної складової економічного потенціалу підприємства, а також представлено методичку оцінки економічного потенціалу підприємства торгівлі, що враховує вплив ризиків на окремі складові економічного потенціалу.

Обґрунтованість і достовірність результатів підтверджено значним числом досліджень, які логічно пов'язані, чітко підпорядковані, виконані за допомогою комплексу сучасних та традиційних методів. Поставлені в роботі завдання достатньо широко представлені та відображені у висновках. Висновки до роботи містять підсумок усіх результатів теоретичного обґрунтування та досліджень.

Зауваження та дискусійні положення дисертації:

Відзначаючи позитивні сторони дисертаційного дослідження, слід звернути увагу на певні дискусійні положення та зауваження:

1. У пункті 1.1 потребує вдосконалення формування термінологічної таксономічної основи дослідження, викладу структури та логічної схеми матеріалу, адже авторка спочатку аналізує сутність потенціалу, взаємопов'язані поняття з потенціалом, потім розглядає сутність економічного потенціалу та його складові, а потім знову розглядає потенціал при визначенні сутності розвитку та їх взаємозв'язок, логічним було б показати саме зв'язок економічного потенціалу та розвитку, структурувати ланцюжок «потенціал – розвиток – економічний потенціал».

2. У пункті 3.1 авторка зазначає, що за допомогою анкетування визначено класифікацію рівнів розвитку економічного потенціалу підприємств торгівлі, не акцентуючи увагу на процедурі проведення опитування та перевірки узгодженості думок експертів. Доцільно було б навести розрахунки коефіцієнтів конкордації для визначення узгодженості думок експертів та обґрунтувати кількість задіяних респондентів.

3. Авторкою при оцінці впливу факторів ризику на окремі складові економічного потенціалу підприємства торгівлі було визначено вагу кожного фактору ризику, але не зазначено як саме ці ваги визначались. Доцільно було

б навести розрахунки ваг факторів ризику і пояснити чому сумарно вони складають 0,6 для кожної складової економічного потенціалу.

Проте, висловлені зауваження та рекомендації не впливають на загальну позитивну оцінку виконаного дослідження та не зменшують цінність результатів дисертаційної роботи.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Лой Анни Володимирівни на тему «Розвиток економічного потенціалу підприємства торгівлі» є завершеною кваліфікаційною науковою працею. Актуальність обраної теми дослідження, обґрунтованість наукових положень та висновків, їх достовірність та наукова новизна одержаних результатів свідчать про високий рівень проведеного дослідження.

Дисертаційне дослідження відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44 «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її автор, Лой Анна Володимирівна, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 – Економіка.

Рецензент:

Професор кафедри економіки та фінансів підприємства

Державного торговельно-економічного університету,

доктор економічних наук,

доцент

Тетяна ЗУБКО

